

Opinia „7. Unijny program działań w zakresie środowiska”

(2013/C 218/08)

KOMITET REGIONÓW

- Podkreśla, iż nowy program działań w zakresie środowiska (EAP) musi gwarantować, że decyzje w kwestii ochrony środowiska będą dostatecznie jasne i przewidywalne zwłaszcza dla administracji szczebla lokalnego i regionalnego.
- Podkreśla, że konieczne jest zaradzenie pewnym niedociągnięciom, zmniejszenie różnic między państwami członkowskimi oraz dążenie do pełnego wdrożenia na wszystkich poziomach sprawowania rządów wspólnotowego dorobku prawnego w zakresie ochrony środowiska w celu poprawy stanu środowiska i zdrowia publicznego, zapewnienia jednakowych warunków działania i pewności prawnej oraz uniknięcia zakłóceń rynku. Zaleca w swojej opinii włączenie do 7. programu działań konkretnych przedsięwzięć w tym zakresie.
- Zwraca uwagę, że podczas przeglądu obowiązującego prawodawstwa lub opracowywania nowego prawodawstwa w zakresie ochrony środowiska trzeba odpowiednio wykorzystywać oceny skutków, oraz wzywa Komisję Europejską, by w sposób możliwy do udowodnienia i skontrolowania uwzględniała praktyczne doświadczenia państw członkowskich.
- Wzywa do dostosowania sektorowej polityki legislacyjnej UE w dziedzinie ochrony środowiska (unijne wartości dopuszczalne) do polityki UE dotyczącej emisji (unijne środki dotyczące źródeł zanieczyszczeń), poprzez przyjęcie całościowego podejścia umożliwiającego koordynację tych środków oraz ambicji i harmonogramów sektorowych.
- Z zadowoleniem przyjmuje uwzględnienie wśród celów 7. EAP priorytetowego celu dotyczącego zrównoważonego rozwoju miast i wzywa do tego, by większość miast w UE spełniała minimalne kryteria zrównoważonego rozwoju. Wskaźniki zrównoważonego rozwoju zostaną opracowane w ścisłej współpracy z władzami lokalnymi oraz z organami ochrony środowiska i urzędami statystycznymi.
- Apeluje o to, aby w programie wyznaczyć ambitniejsze cele na szczeblu lokalnym, rozciągając Porozumienie Burmistrzów na inne obszary inicjatywy przewodniej „Europa efektywnie korzystająca z zasobów” oraz dalej rozwijając program nagrody Europejskiej Zielonej Stolicy.

Sprawozdawca:	José Macário CORREIA (PT/PPE), burmistrz Faro
Dokument źródłowy	Wniosek dotyczący decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ogólnego unijnego programu działań w zakresie środowiska do 2020 r. „Dobrze żyć w granicach naszej planety”
	COM(2012) 710 final

I. ZALECENIA POLITYCZNE

KOMITET REGIONÓW

A. Kontekst ogólny

1. Przypomina, że sześć programów działań w zakresie środowiska, które obowiązywały dotychczas, miało duże znaczenie dla podkreślenia coraz większej wagi unijnej polityki ochrony środowiska i prób zagwarantowania jej spójności jako nieodłącznej części procesu integracji europejskiej, niemniej z uwagi na niewystarczającą wolę polityczną do wdrażania środków nie udało się rozwiązać wielu problemów ekologicznych w Europie.

2. 6. program działań w dziedzinie środowiska (6. EAP) o podtytule „Środowisko 2010: Nasza przyszłość, nasz wybór” obowiązywał od 2001 r. do 22 lipca 2012 r. Został pomyślany jako wymiar ekologiczny strategii „Europa 2020” na rzecz zrównoważonego rozwoju, a jego aspekt gospodarczy gwarantowała strategia z Lizbony.

3. W programie określono priorytety Unii Europejskiej do 2012 r., wyróżniając cztery obszary działania: zmiana klimatu, przyroda i różnorodność biologiczna, środowisko i zdrowie oraz zrównoważone wykorzystanie zasobów naturalnych i zrównoważone gospodarowanie odpadami. Mimo tego Komisja pozwoliła, by strategia na rzecz zrównoważonego rozwoju popadła w zapomnienie.

4. Strategię „Europa 2020” postrzega się obecnie jako nowy instrument polityczno-strategiczny, a polityka w dziedzinie środowiska powinna być koordynowana w ramach inicjatywy przewodniej „Europa efektywnie korzystająca z zasobów”, przy czym nie należy traktować jej jako poddziedziny strategii „Europa 2020”, lecz autonomicznie jako ogólny cel strategiczny dotyczący zrównoważonego rozwoju Unii Europejskiej do 2050 r.

5. Komitet podkreśla, że 7. program działań w zakresie środowiska powinien zostać przyjęty jak najszybciej, by zapewnić spójność polityki unijnej w zakresie środowiska i wyty-

czyć kierunek przyszłego rozwoju w tym kluczowym obszarze polityki. Podkreśla także, iż nowy EAP musi gwarantować, że decyzje w kwestii ochrony środowiska będą dostatecznie jasne i przewidywalne zwłaszcza dla administracji szczebla lokalnego i regionalnego ⁽¹⁾.

6. Priorytetem jest także włączenie konkretnych wyników Konferencji Narodów Zjednoczonych w 2012 roku w sprawie Zrównoważonego Rozwoju do działań podejmowanych na poziomie lokalnym, regionalnym, krajowym, europejskim i międzynarodowym.

B. Podejście systematyczne

Mając na uwadze, co następuje:

7. Mimo poczynionych dotychczas pozytywnych kroków, dzięki którym udało się znacznie ograniczyć emisje szkodliwe dla powietrza i wody, usprawnić gospodarowanie odpadami i zwiększyć jego skuteczność oraz zmniejszyć ilość niebezpiecznych produktów chemicznych, nie zrealizowano jeszcze niektórych celów dotyczących jakości powietrza, środowiska miejskiego, różnorodności biologicznej, funkcjonowania ekosystemów i zrównoważonego wykorzystywania zasobów naturalnych.

8. Pomimo konsolidacji prawodawstwa dotyczącego ochrony środowiska w ostatnich dziesięciu latach, państwa członkowskie i Komisja nie zawsze działają zgodnie z programem. Konieczne jest więc zarządzenie pewnym niedociągnięciom, zmniejszenie różnic między państwami członkowskimi oraz dążenie do pełnego wdrożenia na wszystkich poziomach sprawowania rządów wspólnotowego dorobku prawnego w zakresie ochrony środowiska dotyczącego kontroli zanieczyszczeń powietrza, uzdatniania wody, oczyszczania ścieków, gospodarowania odpadami i ochrony przyrody w celu poprawy stanu środowiska i zdrowia publicznego, zapewnienia jednakowych warunków działania i pewności prawnej oraz uniknięcia zakłóceń rynku.

9. Pod koniec 6. EAP istniały różne obszary działań w ramach polityki ochrony środowiska, w których nie poczyniono wystarczających postępów, a mianowicie:

⁽¹⁾ CdR 164/2010 fin, rezolucja Parlamentu Europejskiego z 20 kwietnia 2012 r. (2011/2194(INI)).

- ochrona gleby (dziedzina, która była przedmiotem różnych programów ochrony środowiska, co nie doprowadziło jednak do rzeczywistych inicjatyw na szczeblu UE);
- odnośnie do różnorodności biologicznej, obejmującej 160 środków, nie udało się zrealizować celu; w 2011 r. opracowano nową strategię różnorodności biologicznej, która ma służyć realizacji pierwotnego celu.

Proponuje się podjęcie następujących działań:

10. Trzeba jasno i jednoznacznie wskazać w nowym programie stojące przed UE wyzwania środowiskowe, w tym dotyczące coraz szybciej postępującej zmiany klimatu, pogarszania się stanu ekosystemu, przekroczenia poziomu cyklu azotu i nasilenia nadmiernej eksploatacji zasobów naturalnych.

11. Program powinien odzwierciedlać treść deklaracji Rio+20, przyjętej na Konferencji ONZ w sprawie Zrównoważonego Rozwoju w dniu 22 czerwca 2012 r., w której szczególny nacisk położono na ekologiczną gospodarkę sprzyjającą włączeniu społecznemu oraz cele zrównoważonego rozwoju po 2015 r. Musi on ponadto uwzględnić wkład KR-u w Szczyt Ziemi w Rio ⁽²⁾.

12. Należy ustanowić konkretne cele. KR przyjmuje z zadowoleniem ambitność zamierzeń zawartych w 7. EAP, ale zastanawia się, czy są one wykonalne i w jaki sposób zostaną zrealizowane. Poczyniono odniesienia do już istniejących dokumentów politycznych i planów działania, jednak w dokumentach tych często brakuje praktycznych wskazówek dotyczących wdrażania, takich jak harmonogramy i cele pośrednie. KR jest zdania, że nowo wytyczane cele muszą być realistyczne. Zbyt wygórowane ambicje osłabiają wiarygodność unijnej polityki ochrony środowiska. Formułując nowe cele UE w zakresie ochrony środowiska, trzeba zadbać o to, by było jasne, że są one możliwe do osiągnięcia, oraz w razie potrzeby przewidzieć równoległe unijne strategie polityczne dotyczące źródeł zanieczyszczeń w odpowiednich sektorach. Dla przedstawianych propozycji trzeba przewidzieć jasny harmonogram (cel końcowy, cele pośrednie i śródkresowe oceny) powiązany z odpowiednimi działaniami. KR apeluje zatem o ustanowienie konkretnych i w miarę możliwości wymiernych celów na 2020 r. oraz przedstawienie wyraźnej i ambitnej wizji środowiska oraz celów pośrednich do 2050 r., aby zapewnić wszystkim ludziom wysoką jakość życia i dobrobyt z uwzględnieniem bezpiecznych limitów środowiskowych.

13. Należy uwzględnić doświadczenia państw członkowskich podczas przeglądu obowiązującego prawodawstwa lub przygotowywania nowych przepisów unijnych. W związku z tym konieczne jest lepsze uzgodnienie poszczególnych etapów opracowywania prawodawstwa UE. Proces tworzenia

prawa UE obejmuje pięć etapów: przygotowanie, podejmowanie decyzji, wprowadzenie do prawa krajowego, stosowanie przez sądy (krajowe) oraz przekazywanie informacji zwrotnych o doświadczeniach zgromadzonych w państwach członkowskich. Powiązania między pierwszym etapem a etapami kolejnymi funkcjonują dość sprawnie, ale nie jest jasne, jak doświadczenia państw członkowskich i władz lokalnych i regionalnych (etap piąty) są uwzględniane podczas opracowywania nowego prawa (etap pierwszy). KR wzywa Komisję Europejską, by w sposób możliwy do udowodnienia i skontrolowania uwzględniła te doświadczenia podczas przygotowywania nowych wniosków.

14. Komisja Europejska powinna w pierwszej kolejności przeprowadzić analizę obowiązujących przepisów prawnych i na tej podstawie dokonać oceny skutków. W sposób możliwy do udowodnienia i skontrolowania należy uwzględniać wyniki ocen skutków podczas przeglądu obowiązującego prawodawstwa lub przygotowywania nowych wniosków. KR podkreśla konieczność przeprowadzania dobrych ocen skutków. Dzięki temu na wczesnym etapie podejmowania decyzji stanie się jasne, że:

- uwzględnione zostały praktyczne doświadczenia państw członkowskich;
- lepiej wykorzystywana jest wiedza naukowa i technologiczna;
- zagwarantowano możliwość osiągnięcia celów;
- przewidziane zostały niezbędne strategie polityczne dotyczące źródeł zanieczyszczeń oraz powiązane poszczególne strategie;
- dane i interesy poszczególnych sektorów i różnych szczebli władzy zostały w odpowiedni sposób połączone;
- wzięto pod uwagę przestrzenne oddziaływanie celów na poziomie lokalnym i regionalnym.

15. Konieczne jest dostosowanie sposobu, w jaki Komisja Europejska publikuje swe wnioski. Podczas wdrażania 6. EAP oceny skutków, strategie tematyczne i wnioski ustawodawcze były publikowane jednocześnie. Aby możliwe było uwzględnienie przedstawionych powyżej uwag, KR proponuje następujący sposób i harmonogram działania:

- najpierw przedstawiana jest ocena skutków;
- następnie określa się ogólne ramy polityczne;

⁽²⁾ CdR 187/2011 fin.

— dopiero po ustaleniu polityki Komisja Europejska może przedkładać wnioski ustawodawcze.

16. Trzeba upewnić się, że strategia „Europa 2020” będzie nadal obejmować pewne priorytetowe sektory, które dotychczas podlegały strategii na rzecz zrównoważonego rozwoju, jak np. zagadnienie sprawiedliwego rozdziału zasobów czy sprawiedliwości międzypokoleniowej.

17. Należy zagwarantować, by cele 7. EAP znajdowały odpowiednie odzwierciedlenie w wieloletnich ramach finansowych po 2013 r. oraz w strategii „Europa 2020”, mając na uwadze, iż główne decyzje wywierające silny wpływ na środowisko w innych dziedzinach mogą zostać podjęte przed przyjęciem programu. Finansowanie celów środowiskowych, w ścisłym powiązaniu z programem LIFE, i pełne uwzględnienie ochrony środowiska powinny stanowić zasadniczy element przyszłych wieloletnich ram finansowych, reformy wspólnej polityki rolnej, wspólnej polityki rybołówstwa, polityki spójności i programu „Horyzont 2020”.

18. Należy stworzyć odpowiednie ramy celem zagwarantowania wystarczających środków finansowych, szczególnie dla innowacji, badań i rozwoju, poprzez wykorzystanie instrumentów rynkowych oraz opłaty za usługi ekosystemowe.

Trzeba na jasnych warunkach wesprzeć rolę władz lokalnych i regionalnych we wdrażaniu przepisów, aby zapewnić uzyskanie najlepszych wyników w odniesieniu do ochrony środowiska i zdrowia ludzkiego, polityki dotyczącej substancji chemicznych, a zwłaszcza celów wskazanych w planie działania na rzecz zasobooszczędnej Europy, w planie działania na rzecz gospodarki niskoemisyjnej oraz w strategii ochrony różnorodności biologicznej na okres do 2020 r., wprowadzając cele i wskaźniki dotyczące efektywności energetycznej do rocznej analizy wzrostu gospodarczego i krajowych programów reform państw członkowskich.

C. **Priorytety 7. EAP**

19. Podkreśla, że ramy priorytetów 7. EAP powinny obejmować trzy podstawowe osie:

- 1) zachowanie i odnowa kapitału naturalnego Europy;
- 2) zapewnienie oszczędniejszego gospodarowania zasobami i zmniejszenie emisji dwutlenku węgla;

3) zapewnienie zdrowia i dobrobytu obywateli UE dzięki zagwarantowaniu wysokiego poziomu ochrony środowiska.

Wobec tego z zadowoleniem przyjmuje dziewięć celów przedstawionych we wniosku Komisji.

20. Odnośnie do zachowania kapitału naturalnego Europy, potrzeba będzie lepszego egzekwowania środków i działań związanych ze strategią różnorodności biologicznej na okres po 2020 r., z ochroną i uznaniem wartości lasów, jak też wyeliminowaniem emisji ze ścieków miejskich i przemysłowych oraz nawozów i emisji do powietrza odpowiedzialnych za eutrofizację. Trzeba będzie również w całości wdrożyć ramową dyrektywę wodną i dyrektywę ramową w sprawie strategii morskiej.

21. W celu egzekwowania tych środków konieczne będzie przeprowadzenie skuteczniejszych inspekcji i kontroli w dziedzinie środowiska. Dlatego też zalecenie w sprawie minimalnych kryteriów kontroli w zakresie ochrony środowiska (RMCEL) w państwach członkowskich (2001/331/WE) jest istotne dla wszystkich państw członkowskich UE, ze względu na dostarczanie ustrukturyzowanych i spójnych wskazówek inspektorom ochrony środowiska.

22. Należy wzmocnić obowiązujące ramy prawne i umożliwić UE dopilnowanie, by inspekcje środowiskowe i systemy kontroli na szczeblu lokalnym i regionalnym były w jak największym stopniu spójne i skuteczne w celu zapewnienia jednolitego wdrażania prawa UE dotyczącego ochrony środowiska i równych warunków konkurencji dla przedsiębiorstw na rynku wewnętrznym.

23. Trzeba wspierać wzmocnione mechanizmy rozpatrywania skarg i mediacji na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym.

24. Należy też wspierać tworzenie systemów informacji na płaszczyźnie krajowej, udostępniających informacje na temat skutecznego wdrażania europejskiego prawodawstwa dotyczącego ochrony środowiska.

25. Należy zawrzeć trójstronne porozumienia w sprawie wdrażania przepisów między Komisją Europejską, państwami członkowskimi a władzami lokalnymi i regionalnymi celem poprawy wdrażania konkretnych przepisów dotyczących ochrony środowiska i rozwiązania specyficznych bądź transgranicznych kwestii związanych z zarządzaniem problemami w zakresie ochrony środowiska.

26. Należy poprawić bazę naukową polityki ochrony środowiska – w szczególności w dziedzinie funkcjonalnej wiedzy o ekosystemach (przepływach energii, wody i materii oraz powiązanych z nimi zrównoważonych funkcjach gleby, wody i lokalnego klimatu) – w tym jej dostępność, a także uprościć, zracjonalizować i uaktualnić gromadzenie danych i informacji na temat kwestii środowiskowych, zarządzanie nimi i dzielenie się nimi, jak też usprawnić instrumenty pozwalające przewidzieć ryzyko dla środowiska i jak najszybciej zniwelować istniejące luki w wiedzy. Jednocześnie należy wspierać w tym kontekście – w formie programów stypendialnych – naukowców. W miarę możliwości powinni oni zostać zaangażowani jako eksperci przy rozwiązywaniu problemów dotyczących środowiska na szczeblu lokalnym i regionalnym. Należy przy tym unikać zwiększania obciążeń administracyjnych powodowanych przez wprowadzanie dalszych przepisów dotyczących nadzoru i kontroli. Zamiast tego należy dążyć do ukierunkowanego wytyczania priorytetów oraz wykorzystania synergii z obowiązującymi przepisami dotyczącymi nadzoru.

27. Odnośnie do efektywnego korzystania z zasobów i zmniejszenia emisji dwutlenku węgla, wyzwaniem jest całościowe wdrożenie do 2020 r. pakietu klimatyczno-energetycznego oraz przepisów dotyczących odpadów, jak również zapewnienie ich prawidłowej transpozycji, realizacji i stosowania we wszystkich państwach członkowskich poprzez transpozycję prawodawstwa dotyczącego ochrony środowiska na szczeblu lokalnym i regionalnym.

28. Należy jednocześnie wyeliminować istniejące na rynku wewnętrznym przeszkody dla recyklingu i ograniczyć ogólny wpływ na środowisko produkcji i konsumpcji, propagując produkty o niewielkim wpływie na środowisko naturalne, oferując konsumentom oparte na danych naukowych informacje i prawidłowe wytyczne dotyczące produktów.

29. Również na poziomie przedsiębiorstw coraz większą odpowiedzialność firm za kwestie związane z ochroną środowiska, dobrowolne audyty środowiskowe, oznakowania ekologiczne zaświadczone o zgodności produktów z zasadami ekologicznymi oraz rozwój „ekobiznesu” mogą same w sobie zapewnić jakość środowiska, którą trzeba koniecznie promować.

30. Bardziej ekologiczne i skuteczniejsze technologie, większa produktywność i nowe szanse na zatrudnienie będą wspierać wzrost i tworzenie miejsc pracy.

31. Spójne i zintegrowane ramy polityki na poziomie lokalnym i regionalnym, promujące oszczędne gospodarowanie zasobami i bardziej ekologiczne produkty, pomogą małym i średnim przedsiębiorstwom w efektywniejszym użytkowaniu

zasobów, zmniejszą ponoszone przez nie koszty produkcji i ułatwią dostęp do nowych rynków.

32. Jeśli chodzi o finansowanie, trzeba upewnić się, iż cele dotyczące ochrony środowiska i klimatu zostaną wsparte odpowiednim finansowaniem i odzwierciedlone w umowach o partnerstwie. Co najmniej 20 % budżetu UE na lata 2014–2020 powinno zostać przeznaczone na ten cel. Trzeba zwłaszcza zapewnić finansowanie szczególnie kosztownych działań związanych z ochroną środowiska, które mają zostać zrealizowane do 2020 r. – takich jak np. poprawa stanu zdegradowanych ekosystemów dzięki sieciom zielonej infrastruktury – a które zostały przewidziane w unijnej strategii ochrony różnorodności biologicznej będącej kluczowym elementem 7. programu działań w zakresie środowiska.

33. Równocześnie należy dążyć do zwiększenia o co najmniej 25 % funduszy unijnych przeznaczanych na działania związane z ochroną środowiska, wykorzystując w tym celu system sprawozdawczości i monitorowania wydatków związanych z ochroną środowiska, aby m.in. zagwarantować finansowanie w odpowiednim czasie szczególnie kosztownych, przewidzianych do realizacji do 2020 r., działań związanych z ochroną środowiska i służących poprawie stanu zdegradowanych ekosystemów.

34. Stopniowo trzeba znieść subsydia szkodliwe z punktu widzenia środowiska i coraz powszechniej stosować instrumenty rynkowe, w tym opodatkowanie i sankcje nakładane na podmioty wyrządzające szkody w środowisku.

35. Należy promować i zwiększyć finansowanie przez sektor prywatny wydatków związanych z działalnością na rzecz ochrony środowiska i klimatu, szczególnie poprzez ułatwienie dostępu do innowacyjnych instrumentów finansowych.

36. Wzywa do dostosowania sektorowej polityki legislacyjnej UE w dziedzinie ochrony środowiska (unijne wartości dopuszczalne) do polityki UE dotyczącej emisji (unijne środki dotyczące źródeł zanieczyszczeń), poprzez przyjęcie całościowego podejścia umożliwiającego koordynację tych środków oraz ambicji i harmonogramów sektorowych dyrektyw dotyczących środowiska. Wzywa Komisję Europejską, by wyliczyła długość cyklu zastępowania środków dotyczących źródeł zanieczyszczeń oraz by oceniła termin na osiągnięcie wartości dopuszczalnych w warunkach realnych, tak aby uzyskać znaczną redukcję emisji w całej Europie. W związku z tym poziom ambicji zapisany w sektorowych dyrektywach dotyczących środowiska (wartości dopuszczalne) oraz terminy ich realizacji muszą odpowiadać poziomowi ambicji i harmonogramom wdrażania unijnych środków dotyczących źródeł zanieczyszczeń.

37. Jeśli chodzi o zagwarantowanie zdrowia i dobrobytu obywateli UE, warto podkreślić potrzebę zaktualizowania europejskiej polityki dotyczącej jakości powietrza i dostosowania jej do najnowszych odkryć naukowych, wskazując opłacalne środki w celu przeciwdziałania zanieczyszczeniu powietrza u źródła i wzmacniając wysiłki na rzecz pełnego przestrzegania przepisów w tej dziedzinie, zwłaszcza w odniesieniu do pyłu zawieszonego w powietrzu.

38. Ograniczanie hałasu wymaga określenia opłacalnych środków służących zmniejszeniu zagrożenia hałasem u źródła.

39. Apeluje o przyjęcie ambitnych rozwiązań dotyczących głównych winowajców powodujących zanieczyszczenia, czyli zwłaszcza szczególności transportu i mobilności. 7. EAP odsyła w tym kontekście do białej księgi „Plan utworzenia jednolitego europejskiego obszaru transportu – dążenie do osiągnięcia konkurencyjnego i zasobooszczędnego systemu transportu” (COM(2011) 144 final). KR pozytywnie odnosi się do ambitnego charakteru białej księgi, ale w celu zrealizowania tych ambicji zaleca opracowanie europejskiego planu działania, który będzie obejmować cele pośrednie, konkretne środki (np. środki UE dotyczące źródeł zanieczyszczeń) oraz terminy oceny⁽³⁾.

40. Jeśli chodzi o wodę, trzeba nasilić wysiłki w celu wdrożenia dyrektywy w sprawie wody pitnej, zwłaszcza w odniesieniu do drobnych dostawców w każdym państwie członkowskim. Równie ważne jest podjęcie podobnych kroków w odniesieniu do dyrektywy w sprawie wody w kąpieliskach, aby osiągnąć 95-procentowy poziom przestrzegania przepisów.

41. Należy pilnie przeprowadzić systematyczne oceny ex ante społeczno-gospodarczego wpływu na środowisko i wpływu terytorialnego, zarówno na szczeblu państw członkowskich, jak i Unii, a także na poziomie regionalnym i lokalnym.

42. Z zadowoleniem przyjmuje uwzględnienie wśród celów 7. EAP priorytetowego celu dotyczącego zrównoważonego rozwoju miast i wzywa do tego, by większość miast w UE spełniała minimalne kryteria zrównoważonego rozwoju.

43. Należy poświęcić większą uwagę umowom międzynarodowym, wspierając procesy międzynarodowe i regionalne mające na celu przekształcenie gospodarki światowej w zieloną gospodarkę sprzyjającą włączeniu społecznemu, aby zapewnić naszej planecie oraz obecnym i przyszłym pokoleniom zrównoważoną przyszłość z punktu widzenia gospodarki, społeczeństwa i środowiska.

44. Na szczeblu lokalnym w programie należy także wyznaczyć ambitniejsze cele, rozciągając Porozumienie Burmistrzów na inne obszary inicjatywy przewodniej „Europa efektywnie korzystająca z zasobów”, takie jak różnorodność biologiczna, a zwłaszcza użytkowanie gruntów, jak zalecono w niedawno przyjętej opinii KR-u na ten temat (CdR 1121/2012 fin). Należy także przyjrzeć się takim kwestiom, jak gospodarowanie odpadami i zasobami wodnymi oraz zanieczyszczenie powietrza, gdyż ułatwi to wdrażanie unijnej polityki ochrony środowiska dzięki innowacyjnej metodzie wielopoziomowego sprawowania rządów promującej aktywny udział władz lokalnych i regionalnych w stosowaniu prawodawstwa wspólnotowego.

45. To samo dotyczy ustanowienia nagrody Europejskiej Zielonej Stolicy jako wyróżnienia dla miast, które w przykładowy i innowacyjny sposób wdrażają prawodawstwo UE w zakresie ochrony środowiska.

46. 7. EAP powinien więc opierać się na podstawowych zasadach przewidzianych w przepisach w zakresie ochrony środowiska, a mianowicie „zanieczyszczający płaci”, zasadzie ostrożności, działaniach zapobiegawczych i zwalczaniu zanieczyszczeń u źródła, aby przedsięwziąć środki, podjąć działania i wyznaczyć cele zgodne z zasadami inteligentnych regulacji i w ramach stabilnej i zrównoważonej polityki ochrony środowiska. Faktycznie wciąż zbyt dużo środków naprawczych przyjmuje się pod koniec procesu lub pod koniec łańcucha produkcyjnego, podczas gdy priorytetem powinno być dostosowanie lub wręcz podanie w wątpliwość tych procesów, tak by zasadniczo zmniejszyć ich wpływ na środowisko na każdym etapie. Należy zachęcać do podejmowania nowatorskich inicjatyw dotyczących gospodarki obiegowej, zamkniętych cykli wykorzystywania surowców, analizy porównawczej cykli życia i w tym celu wykorzystywać, częściowo jeszcze wymagającą poszerzenia, funkcjonalną wiedzę o ekosystemach dotyczącą przepływów energii, wody i materii oraz ich pozytywnego wpływu na zrównoważony rozwój gleby, wody i lokalnego klimatu, by doprowadzić do bardziej systematycznego zmniejszenia wpływu działalności ludzkiej na środowisko.

D. Znaczenie na poziomie lokalnym i regionalnym

47. Obywatele europejscy są coraz bardziej świadomi roli, jaką odgrywa w ich życiu środowisko naturalne. Władze lokalne i regionalne znajdują się najbliżej społeczności lokalnych, dlatego też odgrywają fundamentalną rolę w kształceniu i mobilizacji.

48. Zasady pomocniczości i proporcjonalności są obecne w opracowywaniu, realizacji i stosowaniu prawodawstwa dotyczącego ochrony środowiska za pośrednictwem art. 192 TFUE określający podział kompetencji między UE, państwami członkowskimi oraz władzami krajowymi, regionalnymi i lokalnymi w kwestiach związanych z polityką ochrony środowiska.

⁽³⁾ To zalecenie Komitet przedstawił też w opinii CdR 101/2011 fin.

49. Mając na uwadze konkretne środki przyjęte przez Komisję, konieczne jest wskazanie celów odzwierciedlających wyzwania na poziomie lokalnym i regionalnym.

50. Agenda lokalna 21 może i powinna stanowić narzędzie demokracji uczestniczącej na szczeblu samorządowym, aby umożliwić realizację celów związanych z ochroną środowiska. Z pomocą internetu trzeba rozpowszechnić informacje na temat stosowania na poziomie lokalnym 7. EAP oraz dostępnych procedur prawnych.

51. Należy potwierdzić zasadę wielopoziomowego sprawowania rządów w odniesieniu do środowiska naturalnego. KR jest zdania, że problemom związanym ze środowiskiem nie uda się zaradzić dzięki działaniom władz tylko jednego szczebla ani też polityka UE nie może zostać wdrożona przez władze tylko jednego szczebla. Unijnej polityki dotyczącej środowiska nie mogą już dłużej kształtować jedynie instytucje unijne, które opracowują prawodawstwo, a następnie pozostawiają władzom krajowym i terytorialnym zadanie jego wdrożenia. Polityka ta musi być kształtowana w ramach współdziałania władz różnych szczebli. Potrzebne jest podejście wielopoziomowe, w którym wszystkie szczeble (europejski, krajowy, regionalny i lokalny) ponoszą część odpowiedzialności wraz z innymi władzami oraz przyjmują rozwiązania, które mogą i muszą zostać wdrożone przez dany szczebel sprawowania rządów bez dublowania kompetencji.

52. Jest zdania, że trzeba wzmocnić podejście wielopoziomowe na etapie kształtowania polityki. Poprawa stanu środowiska w Europie wymaga określenia wykonalnych celów, a do tego niezbędne jest wzajemne dostosowanie prawodawstwa i wdrażania. W związku z tym konieczne jest, by już na etapie opracowywania polityki zwrócić uwagę na jej potencjalne finansowe, polityczne i prawne skutki dla samorządów terytorialnych oraz na faktyczną możliwość wdrożenia i stosowania prawodawstwa UE.

53. Zaleca, by podejście wielopoziomowe wzmocnić także na etapie wdrażania. Wdrażanie prawodawstwa dotyczącego środowiska to nie tylko sprawa jego prawnego wdrożenia (transpozycji do prawa krajowego). Oznacza ono także, że przepisom UE dotyczącym ochrony środowiska muszą towarzyszyć europejskie i krajowe plany wdrażania (obejmujące wytyczne, sprawdzone rozwiązania i środki dotyczące źródeł zanieczyszczeń). KR zaleca w tym kontekście podejście wielopoziomowe i utworzenie wewnątrzadministracyjnych (*cross-government*) zespołów w państwach członkowskich, w których eksperci reprezentujący różne poziomy sprawowania rządów współpracowali przy tworzeniu krajowych planów wdrażania.

54. Opowiada się za tym, by 7. EAP wspierał władze lokalne i regionalne we wdrażaniu przepisów, a w szczególności zawierał takie elementy jak:

- a) większy udział samorządów w procesie formułowania, transpozycji i oceny prawodawstwa UE celem poprawy wdrażania przepisów i propagowania większej odpowiedzialności za nie;
- b) mechanizmy angażujące władze lokalne i regionalne oraz zachęcające do wymiany sprawdzonych rozwiązań dotyczących realizacji polityki;
- c) skupienie się raczej na pomocy dla krajów i regionów, których krajowa polityka w zakresie ochrony środowiska jest słabiej rozwinięta, niż na wprowadzaniu szerokich nowych ogólnounijnych środków w przypadku, gdy nie są one zgodne z podobnymi politykami i planami krajów i regionów, które opracowały bardziej rozbudowane systemy norm i strategii;
- d) zastosowanie dyrektyw zamiast rozporządzeń, by umożliwić władzom lokalnym i regionalnym opracowanie własnych rozwiązań ekologicznych w obrębie jasno ustalonych ram unijnych;
- e) określenie unijnych ram kontroli w zakresie ochrony środowiska na szczeblu państw członkowskich;
- f) skuteczna polityka dotycząca źródeł zanieczyszczeń, analiza cyklu życia, zamknięty cykl wykorzystywania surowców, wprowadzenie gospodarki obiegowej i poszerzenie opcji zwrotu kosztów przysługującej władzom lokalnym i regionalnym;
- g) zwiększenie wsparcia dla zrównoważonych miast w Unii Europejskiej; 7. EAP powinien nadal wspierać opracowywane przez miasta innowacyjne inicjatywy poprzez wymianę doświadczeń, określenie i przyjęcie wskaźników oceny efektów działalności środowiskowej miast odnośnie do wpływu społeczno-gospodarczego i terytorialnego, przekazywania większej ilości informacji na temat źródeł finansowania i rozpowszechniania środków przyczyniających się do rozwoju zrównoważonego; wskaźniki te powinny być opracowywane w ścisłej współpracy z samorządami lokalnymi;
- h) wspieranie inicjatyw dotyczących zrównoważonych obszarów wiejskich;
- i) większa skuteczność UE w przewyżnianiu problemów związanych z ochroną środowiska na szczeblu regionalnym i międzynarodowym, zwłaszcza w ramach zobowiązań przyjętych na konferencji Rio+20.

- j) kryteria dotyczące krajowych procedur rozpatrywania skarg, w tym mechanizmy rozstrzygania sporów, takie jak mediacja;
 - k) przestrzeganie zasad inteligentnych regulacji, monitorowanie i kontrola oceny skutków oraz ocena wpływu na konkurencyjność;
 - l) uwzględnienie celów środowiskowych w ważnych pozycjach budżetowych, takich jak rozwój obszarów wiejskich i rolnictwo, a także w funduszach strukturalnych i strukturalno-rozwojowych.
 - m) poprawa komunikacji między wszystkimi poziomami sprawowania rządów, jak też usprawnienie wszystkich etapów polityki na rzecz rozwoju oraz inwestycji w systemy informacji i narzędzia internetowe, aby zapewnić obywatelom i instytucjom publicznym przejrzyste informacje na temat kwestii związanych z ochroną środowiska;
 - n) wykorzystanie utworzonej przez Komitet Regionów platformy technicznej na rzecz współpracy w dziedzinie ochrony środowiska dla ułatwienia dialogu, wymiany informacji i poprawy wdrażania w terenie;
 - o) ustanowienie mechanizmów umożliwiających władzom samorządowym gromadzenie danych na temat środowiska i rozłożenia odpowiedzialności na gminy, regiony i państwa członkowskie w zakresie zbierania, przekształcania i monitorowania tych danych;
 - p) opracowanie ram wdrażania i ram informowania („*structured implementation and information frameworks*” – SIIF) w odniesieniu do wszystkich aktów legislacyjnych UE z zakresu ochrony środowiska we współpracy z władzami lokalnymi i regionalnymi;
 - q) wspieranie opracowywania konkretnych programów edukacji ekologicznej na szczeblu lokalnym i regionalnym w celu szerzenia świadomości na temat środowiska i wskazania, w jaki sposób obywatele mogą przyczynić się do rozwiązania problemów ekologicznych; programy powinny być wdrażane na zasadzie uczestnictwa, również w formie rozpisywania konkursów;
 - r) wzmocnienie powiązań między obywatelami i środowiskiem naturalnym poprzez programy kształcenia i szkolenia z zakresu kwestii środowiskowych realizowane przez gminy i regiony i skierowane do różnych pokoleń w celu pobudzenia świadomości obywatelskiej na temat ochrony środowiska;
 - s) wzmocnienie i poszerzenie Europejskiej Sieci Wdrażania i Egzekwowania Prawa Ochrony Środowiska (IMPEL) poprzez zapewnienie długoterminowego finansowania w celu ułatwienia wzajemnej oceny i wymiany sprawdzonych rozwiązań dotyczących przestrzegania w UE przepisów w tej dziedzinie, w szczególności między władzami lokalnymi i regionalnymi;
 - t) promowanie użytecznej roli, jaką odgrywa 7. EAP we wspieraniu przedsiębiorstw i władz samorządowych w kształtowaniu ustrukturyzowanych ram planowania długoterminowego, szczególnie w wypadku dużych inwestycji w infrastrukturę;
 - u) docenienie społeczności i stowarzyszeń lokalnych w ich wysiłkach na rzecz zmobilizowania obywateli do określenia długofalowych strategii i celów środowiskowych, wykorzystania funduszy europejskich do inwestowania w infrastrukturę środowiskową i usługi ekosystemowe, dostosowania do zmiany klimatu, utraty różnorodności biologicznej i zmniejszenia ryzyka katastrof oraz zapewnienia kształcenia na temat wdrożenia dyrektyw OoŚ i SEA;
 - v) uwzględnienie metod zarządzania środowiskiem miejskim zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju podczas opracowywania dokumentów dotyczących planowania przestrzennego miast, koncentrując się na zintegrowanym planowaniu ekologicznym, zrównoważonej mobilności, sieciach transportu elektrycznego, ścieżkach rowerowych i rowerach, z których korzysta się w ramach systemów wspólnego użytkowania w centrum miast, jakości życia i zdrowia publicznego.
55. Strategia w ramach 7. EAP będzie zależeć częściowo od konkretnych instrumentów politycznych wybranych dla osiągnięcia wyznaczonych celów, co zostanie ustalone dopiero po przeprowadzeniu oceny skutków. Będzie to miało również wpływ na stosunek kosztów do określonych korzyści społecznych i gospodarczych, jak też na rolę władz krajowych, regionalnych i lokalnych we wdrażaniu polityki i przepisów ustalonych na szczeblu europejskim. Środki wymienione w poprzednim punkcie nie mogą zwiększać presji na wydatki władz lokalnych i regionalnych. Komitet uważa, że główna odpowiedzialność za koszty działań wymienionych w poprzednim punkcie powinna spoczywać na UE lub na rządach krajowych. Ważne jest zagwarantowanie zrównoważonego charakteru postępu gospodarczego, przy jednoczesnym utrzymaniu stabilności naszych ekosystemów wspierających wzrost i zapewniających ochronę zdrowia obywateli.

II. ZALECANE POPRAWKI

Poprawka 1

Wniosek Komisji Europejskiej, załącznik, punkt 15

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>W wielu przypadkach działania służące osiągnięciu tych celów będą potrzebne przede wszystkim na poziomie krajowym, regionalnym lub lokalnym zgodnie z zasadą pomocniczości. W innych sytuacjach potrzebne będą dodatkowe środki na szczeblu UE. Ponieważ polityka ochrony środowiska stanowi w UE sferę kompetencji dzielonych, jednym z celów niniejszego programu jest określenie wspólnej odpowiedzialności za wspólne cele oraz zapewnienie przedsiębiorstwom i organom publicznym równych warunków działania. Jasne cele umożliwiają też osobom odpowiedzialnym za wyznaczanie kierunków polityki i innym zainteresowanym stronom, w tym regionom i miastom, przedsiębiorstwom i partnerom społecznym, a także pojedynczym obywatelom, określenie kierunku rozwoju i przewidywalnych ram działania.</p>	<p>W wielu przypadkach działania służące osiągnięciu tych celów będą potrzebne przede wszystkim na poziomie <u>europejskim</u>, krajowym, regionalnym lub lokalnym zgodnie z zasadą pomocniczości. W innych sytuacjach potrzebne będą dodatkowe środki na szczeblu UE. Ponieważ polityka ochrony środowiska stanowi w UE sferę kompetencji dzielonych, jednym z celów niniejszego programu jest określenie wspólnej odpowiedzialności za wspólne cele oraz zapewnienie przedsiębiorstwom i organom publicznym równych warunków działania. Jasne cele umożliwiają też osobom odpowiedzialnym za wyznaczanie kierunków polityki i innym zainteresowanym stronom, w tym regionom i miastom, przedsiębiorstwom i partnerom społecznym, a także pojedynczym obywatelom, określenie kierunku rozwoju i przewidywalnych ram działania.</p>

Uzasadnienie

Za poprawę stanu środowiska naturalnego odpowiedzialne są wspólnie wszystkie poziomy sprawowania rządów.

Poprawka 2

Wniosek Komisji Europejskiej, załącznik, punkt 43

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>Znaczna część ludności UE nadal jest wystawiona na zanieczyszczenie powietrza na poziomie przekraczającym standardy zalecane przez WHO. Konieczne jest zwłaszcza działanie w obszarach, w których ludzie, grupy społeczne szczególnie wrażliwe lub narażone oraz ekosystemy są wystawione na wysoki poziom zanieczyszczeń, jak np. w miastach czy budynkach.</p>	<p>Znaczna część ludności UE nadal jest wystawiona na zanieczyszczenie powietrza na poziomie przekraczającym standardy zalecane przez WHO. Konieczne jest zwłaszcza działanie <u>unijne i krajowe</u> w obszarach, w których ludzie, grupy społeczne szczególnie wrażliwe lub narażone oraz ekosystemy są wystawione na wysoki poziom zanieczyszczeń, jak np. w miastach czy budynkach.</p>

Uzasadnienie

Zwłaszcza działania unijne i krajowe są potrzebne w tej dziedzinie.

Poprawka 3

Wniosek Komisji Europejskiej, załącznik, punkt 58

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>Po drugie UE rozszerzy wymagania w dziedzinie kontroli i nadzoru na większą liczbę dziedzin prawa UE w zakresie środowiska oraz doda do nich kompetencje uzupełniające na szczeblu UE, dzięki którym można będzie zająć się sytuacjami, w których jest rzeczywisty powód do niepokoju.</p>	<p>Po drugie UE, <u>w sposób ukierunkowany wytyczając priorytety oraz wykorzystując synergię z obowiązującymi przepisami dotyczącymi nadzoru</u>, rozszerzy wymagania w dziedzinie kontroli i nadzoru na większą liczbę dziedzin prawa UE w zakresie środowiska oraz doda do nich kompetencje uzupełniające na szczeblu UE, dzięki którym można będzie – <u>w ramach przyznaných UE kompetencji</u> – zająć się sytuacjami, w których jest rzeczywisty powód do niepokoju.</p>

Uzasadnienie

Rozszerzając wymagania w dziedzinie nadzoru na całe prawodawstwo UE w zakresie środowiska, należy zadbać o to, by uniknąć niepotrzebnego rozrostu biurokracji w już i tak w dużym stopniu sformalizowanych i wymagających dużych nakładów procedurach unijnych. Ponadto nie jest jasne, czy uzasadnione będzie przyznanie Komisji Europejskiej nowych kompetencji. Dlatego też sformułowanie w pkt 58 powinno gwarantować, że Komisja będzie działać w ramach już przyznanych jej kompetencji. Nie jest to sprzeczne z opinią KR-u, gdyż proponuje się w niej racjonalizację i aktualizację zarządzania i dzielenia się danymi na temat kwestii środowiskowych.

Poprawka 4

Wniosek Komisji Europejskiej, załącznik, punkt 69

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>Nadal istnieją znaczne luki w wiedzy, a niektóre z nich są istotne dla celów priorytetowych niniejszego programu. Zasadnicze znaczenie mają zatem inwestycje w dalsze badania w celu wypełnienia tych luk, aby zapewnić władzom publicznym i przedsiębiorstwom solidną podstawę do podejmowania decyzji w pełni odzwierciedlających korzyści i koszty społeczne, gospodarcze i środowiskowe. Wyróżniają się cztery obszary, w których istnieją luki:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Potrzebne są zaawansowane badania w celu wypełnienia luk w danych i wiedzy oraz odpowiednie narzędzia do modelowania, aby lepiej zrozumieć skomplikowane kwestie dotyczące zmian w środowisku, takie jak zmiana klimatu i skutki katastrof, następstwa utraty gatunków dla usług ekosystemowych, wartości progowe dla środowiska oraz ekologiczne punkty krytyczne. Podczas gdy dostępne dowody w pełni uzasadniają działania zapobiegawcze w tych dziedzinach, dalsze badania poziomów krytycznych dla planety, zagrożeń systemowych i zdolności naszego społeczeństwa do poradzenia sobie z nimi będą sprzyjać opracowaniu najbardziej odpowiednich reakcji. Powinny one obejmować inwestycje w wypełnianie luk w danych i wiedzy, mapowanie i ocenę usług ekosystemowych, zrozumienie roli różnorodności biologicznej w ich podtrzymywaniu oraz sposobu, w jaki usługi te ulegają dostosowaniu do zmiany klimatu. <p>[...]</p>	<p>Nadal istnieją znaczne luki w wiedzy, a niektóre z nich są istotne dla celów priorytetowych niniejszego programu. Zasadnicze znaczenie mają zatem inwestycje w dalsze badania w celu wypełnienia tych luk, aby zapewnić władzom publicznym i przedsiębiorstwom solidną podstawę do podejmowania decyzji w pełni odzwierciedlających korzyści i koszty społeczne, gospodarcze i środowiskowe. Wyróżniają się cztery obszary, w których istnieją luki:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Potrzebne są zaawansowane badania w celu wypełnienia luk w danych i wiedzy oraz odpowiednie narzędzia do modelowania, aby lepiej zrozumieć skomplikowane kwestie dotyczące zmian w środowisku, takie jak zmiana klimatu i skutki katastrof, następstwa utraty gatunków dla usług ekosystemowych, wartości progowe dla środowiska oraz ekologiczne punkty krytyczne. <u>Specjalistyczna wiedza dotychczas w dużym stopniu zorientowana na poszczególne sektory (np. gleba, woda, klimat, powietrze, rośliny, zwierzęta) jest coraz bardziej nakierowywana na ich funkcjonalne współdziałanie. Odpowiednia wiedza jest niezbędna do sprawnego, zrównoważonego zarządzania ekosystemami. Gwarantuje ona pewność realizacji podstawowego celu dotyczącego spójnego podejścia do stabilizacji ekosystemów oraz umożliwia skuteczne wykorzystywanie środków finansowych.</u> Podczas gdy dostępne dowody w pełni uzasadniają działania zapobiegawcze w tych dziedzinach, dalsze badania poziomów krytycznych dla planety, zagrożeń systemowych i zdolności naszego społeczeństwa do poradzenia sobie z nimi będą sprzyjać opracowaniu najbardziej odpowiednich reakcji. Powinny one obejmować inwestycje w wypełnianie luk w danych i wiedzy, mapowanie i ocenę usług ekosystemowych, zrozumienie roli różnorodności biologicznej w ich podtrzymywaniu oraz sposobu, w jaki usługi te ulegają dostosowaniu do zmiany klimatu. <p>[...]</p>

Uzasadnienie

Szybkie usuwanie luk w zakresie wiedzy o ekosystemach jest niezbędne, aby móc w sposób celowy i skuteczny opracowywać rozwiązania w ramach zrównoważonej polityki ochrony środowiska i jednocześnie zagwarantować przejrzystość działań w ramach istotnego dla wykonawców projektów, przewidzianego w 7. EAP mapowania i oceny usług ekosystemowych oraz ich rekompensowania w przypadku strat netto. Pozwoliłoby to uniknąć nieskutecznych strategii obciążających m.in. wykonawców projektów. Jest to zgodne z opinią KR-u, w której mowa jest o dążeniu do ustalania realistycznych celów w dziedzinie ochrony środowiska i usuwania luk w wiedzy.

Poprawka 5

Wniosek Komisji Europejskiej, załącznik, punkt 83

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>Choć uwzględnianie problematyki ochrony środowiska w innych strategiach politycznych i działaniach UE jest jednym z wymogów Traktatu od 1997 r., ogólny stan środowiska naturalnego w Europie pokazuje, że choć w niektórych dziedzinach postęp w tej kwestii jest godny pochwały, nie jest on jednak dostatecznie zaawansowany, by odwrócić wszystkie negatywne trendy. Osiągnięcie wielu z celów priorytetowych tego programu wymagać będzie jeszcze skuteczniejszego uwzględniania problematyki ochrony środowiska i klimatu w innych strategiach politycznych, a także spójniejszych, kompleksowych strategii politycznych, które przyniosą liczne korzyści. Powinno to pomóc w dopilnowaniu, by trudnych kompromisów dokonano już na wczesnych etapach, nie zaś na etapie wdrażania, a także w skuteczniejszym łagodzeniu nieuniknionych skutków. Poprawnie stosowane, dyrektywy w sprawie strategicznej oceny oddziaływania i w sprawie oceny wpływu na środowisko są skutecznymi narzędziami umożliwiającymi dopilnowanie, by wymogi związane z ochroną środowiska uwzględniano w planach i programach oraz projektach. Organy lokalne i regionalne, które odpowiadają zazwyczaj za decyzje dotyczące wykorzystania gruntów i obszarów morskich, mogą odegrać szczególnie ważną rolę w ocenie wpływu na środowisko oraz w ochronie, zachowaniu i wspieraniu kapitału naturalnego, a także w osiąganiu większej odporności na skutki zmiany klimatu i klęski żywiołowe.</p>	<p>Choć uwzględnianie problematyki ochrony środowiska w innych strategiach politycznych i działaniach UE jest jednym z wymogów Traktatu od 1997 r., ogólny stan środowiska naturalnego w Europie pokazuje, że choć w niektórych dziedzinach postęp w tej kwestii jest godny pochwały, nie jest on jednak dostatecznie zaawansowany, by odwrócić wszystkie negatywne trendy. Osiągnięcie wielu z celów priorytetowych tego programu wymagać będzie jeszcze skuteczniejszego uwzględniania problematyki ochrony środowiska i klimatu w innych strategiach politycznych, a także spójniejszych, kompleksowych strategii politycznych, które przyniosą liczne korzyści. Powinno to pomóc w dopilnowaniu, by trudnych kompromisów dokonano już na wczesnych etapach, nie zaś na etapie wdrażania, a także w skuteczniejszym łagodzeniu nieuniknionych skutków. <u>Poziom ambicji UE w zakresie polityki dotyczącej redukcji emisji u źródła powinien być dostosowany do sektorowych celów w zakresie ochrony środowiska i do ram czasowych środków w tym zakresie oraz zsynchronizowany z celami dotyczącymi emisji.</u> Poprawnie stosowane, dyrektywy w sprawie strategicznej oceny oddziaływania i w sprawie oceny wpływu na środowisko są skutecznymi narzędziami umożliwiającymi dopilnowanie, by wymogi związane z ochroną środowiska uwzględniano w planach i programach oraz projektach. Organy lokalne i regionalne, które odpowiadają zazwyczaj za decyzje dotyczące wykorzystania gruntów i obszarów morskich, mogą odegrać szczególnie ważną rolę w ocenie wpływu na środowisko oraz w ochronie, zachowaniu i wspieraniu kapitału naturalnego, a także w osiąganiu większej odporności na skutki zmiany klimatu i klęski żywiołowe.</p>

Uzasadnienie

Założenia i ramy czasowe dotyczące poziomu ambicji polityki dotyczącej redukcji emisji u źródła powinny być zgodne z sektorowymi celami w zakresie ochrony środowiska.

Poprawka 6

Wniosek Komisji Europejskiej, załącznik, punkt 86

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>Aby lepiej uwzględnić problematykę ochrony środowiska i usprawnić spójność polityki, program ma zagwarantować, że do 2020 r.:</p> <p>(h) opracowano polityki sektorowe na poziomie UE i państw członkowskich oraz wdrożono je w sposób, który wspiera realizację istotnych celów i zadań związanych z ochroną środowiska i klimatem.</p> <p>Wymaga to w szczególności:</p> <p>(a) uwzględniania warunków i zachęt związanych z ochroną środowiska i klimatem w inicjatywach politycznych, w tym w przeglądach i reformach istniejącej polityki, a także w nowych inicjatywach, zarówno na poziomie UE, jak i poszczególnych państw członkowskich;</p>	<p>Aby lepiej uwzględnić problematykę ochrony środowiska i usprawnić spójność polityki, program ma zagwarantować, że do 2020 r.:</p> <p>(h) opracowano polityki sektorowe na poziomie UE i państw członkowskich oraz wdrożono je w sposób, który wspiera realizację istotnych celów i zadań związanych z ochroną środowiska i klimatem.</p> <p>Wymaga to w szczególności:</p> <p>(a) uwzględniania warunków i zachęt związanych z ochroną środowiska i klimatem w inicjatywach politycznych, w tym w przeglądach i reformach istniejącej polityki, a także w nowych inicjatywach, zarówno na poziomie UE, jak i poszczególnych państw członkowskich.</p>

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
(b) przeprowadzania systematycznych ocen <i>ex ante</i> badających wpływ inicjatyw na poziomie UE i państw członkowskich na środowisko, społeczeństwo i gospodarkę, celem zapewnienia ich spójności i skuteczności.	(b) <u>dostosowania poziomu ambicji UE w zakresie polityki dotyczącej redukcji emisji u źródła do sektorowych celów w zakresie ochrony środowiska oraz zsynchronizowania ich z ramami czasowymi środków w tym zakresie oraz z celami dotyczącymi emisji.</u> (bc) przeprowadzania systematycznych ocen <i>ex ante</i> badających wpływ inicjatyw na poziomie UE i państw członkowskich na środowisko, społeczeństwo i gospodarkę, celem zapewnienia ich spójności i skuteczności.

Uzasadnienie

Założenia i ramy czasowe dotyczące poziomu ambicji polityki dotyczącej redukcji emisji u źródła powinny być zgodne z sektorowymi celami w zakresie ochrony środowiska.

Poprawka 7

Wniosek Komisji Europejskiej, załącznik, punkt 89

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>Obywatele Unii, zarówno z terenów miejskich, jak i wiejskich, czerpią korzyści z szeregu unijnych strategii politycznych i inicjatyw, które mają za zadanie wspierać rozwój obszarów miejskich. Wymaga to jednak skutecznej i efektywnej koordynacji działań na różnych szczeblach administracyjnych oraz ponad granicami administracyjnymi, a także systematycznego udziału regionalnych i lokalnych organów w procesie planowania, formułowania i opracowywania strategii politycznych mających wpływ na środowisko miejskie. W zapewnieniu powyższego pomogą usprawnione mechanizmy koordynacji na szczeblu krajowym i regionalnym zaproponowane jako część wspólnych ram strategicznych w następnym okresie finansowania, a także utworzenie „Platformy na rzecz rozwoju obszarów miejskich” oraz większy udział grup zainteresowanych stron i ogółu społeczeństwa w podejmowaniu decyzji, które będą miały na nie wpływ. Organy lokalne i regionalne również skorzystają na dalszym rozwoju narzędzi służących usprawnianiu gromadzenia danych dotyczących środowiska i zarządzania takimi danymi, oraz ułatwianiu wymiany informacji i najlepszych praktyk. Korzyści przyniosą im także działania mające na celu usprawnione wdrażanie prawa w dziedzinie ochrony środowiska na poziomie unijnym, krajowym i lokalnym. Podejście to jest zgodne z zobowiązaniem przyjętym podczas konferencji Rio+20, zakładającym wspieranie zintegrowanego podejścia do planowania i budowania zrównoważonych miast i osiedli miejskich oraz zarządzania takimi miastami i osiedlami. Zintegrowane podejście do planowania przestrzennego na obszarach miejskich, w ramach którego obok wyzwań gospodarczych i społecznych uwzględnia się w pełni problematykę ochrony środowiska, jest kluczowe dla zagwarantowania, by wspólnoty miejskie były zrównoważonymi, efektywnymi i zdrowymi miejscami do mieszkania i pracy.</p>	<p>Obywatele Unii, zarówno z terenów miejskich, jak i wiejskich, czerpią korzyści z szeregu unijnych strategii politycznych i inicjatyw, które mają za zadanie wspierać rozwój obszarów miejskich. Wymaga to jednak skutecznej i efektywnej koordynacji działań na różnych szczeblach administracyjnych oraz ponad granicami administracyjnymi, a także systematycznego udziału regionalnych i lokalnych organów w procesie planowania, formułowania i opracowywania strategii politycznych mających wpływ na środowisko miejskie. W zapewnieniu powyższego pomogą usprawnione mechanizmy koordynacji na szczeblu krajowym i regionalnym zaproponowane jako część wspólnych ram strategicznych w następnym okresie finansowania, a także utworzenie „Platformy na rzecz rozwoju obszarów miejskich” oraz większy udział grup zainteresowanych stron i ogółu społeczeństwa w podejmowaniu decyzji, które będą miały na nie wpływ. Organy lokalne i regionalne <u>będą mogły również skorzystać</u> skorzystają na dalszym rozwoju narzędzi służących usprawnianiu gromadzenia danych dotyczących środowiska i zarządzania takimi danymi, oraz ułatwianiu wymiany informacji i najlepszych praktyk. Korzyści przyniosą im także działania mające na celu usprawnione wdrażanie prawa w dziedzinie ochrony środowiska na poziomie unijnym, krajowym i lokalnym. Podejście to jest zgodne z zobowiązaniem przyjętym podczas konferencji Rio+20, zakładającym wspieranie zintegrowanego podejścia do planowania i budowania zrównoważonych miast i osiedli miejskich oraz zarządzania takimi miastami i osiedlami. Zintegrowane podejście do planowania przestrzennego na obszarach miejskich, w ramach którego obok wyzwań gospodarczych, i <u>terytorialnych</u> uwzględnia się w pełni problematykę ochrony środowiska, jest kluczowe dla zagwarantowania, by wspólnoty miejskie były zrównoważonymi, efektywnymi i zdrowymi miejscami do mieszkania i pracy.</p>

Uzasadnienie

Opócz aspektów społeczno-gospodarczych ważne są także wyzwania terytorialne.

Poprawka 8

Wniosek Komisji Europejskiej, załącznik, punkt 90

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>UE powinna w dalszym ciągu wspierać, a w stosownych przypadkach również rozszerzać, istniejące inicjatywy, które upowszechniają w miastach innowacje i najlepsze praktyki, a także wspierają tworzenie sieci kontaktów i wymiany między miastami oraz zachęcają miasta do prezentowania swojej wiodącej postawy w zakresie zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich. Instytucje UE i państwa członkowskie powinny ułatwiać wykorzystywanie środków UE dostępnych w ramach polityki spójności i innych funduszy na potrzeby wspierania miast w ich dążeniu do większego zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich, zachęcać do wykorzystywania takich środków oraz podnosić stopień świadomości w tym zakresie, a także zachęcać do udziału lokalne podmioty. Opracowanie i uzgodnienie zestawu kryteriów zrównoważonego rozwoju dla miast umożliwiłoby stworzenie wspólnej bazy odniesienia dla takich inicjatyw i wspieranie spójnego, zintegrowanego podejścia do zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich.</p>	<p>UE powinna w dalszym ciągu wspierać, a w stosownych przypadkach również rozszerzać, istniejące inicjatywy, które upowszechniają w miastach innowacje i najlepsze praktyki, a także wspierają tworzenie sieci kontaktów i wymiany między miastami oraz zachęcają miasta do prezentowania swojej wiodącej postawy w zakresie zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich. Instytucje UE i państwa członkowskie powinny ułatwiać wykorzystywanie środków UE dostępnych w ramach polityki spójności i innych funduszy na potrzeby wspierania miast w ich dążeniu do większego zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich, zachęcać do wykorzystywania takich środków oraz podnosić stopień świadomości w tym zakresie, a także zachęcać do udziału lokalne podmioty. Opracowanie i uzgodnienie zestawu kryteriów <u>wskaźników</u> zrównoważonego rozwoju dla miast umożliwiłoby w poszanowaniu zasady pomocniczości mogłoby umożliwić stworzenie wspólnej bazy odniesienia dla takich inicjatyw i wspieranie spójnego, zintegrowanego podejścia do zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich. <u>Wskaźniki zrównoważonego rozwoju zostaną opracowane w ścisłej współpracy z władzami lokalnymi oraz z organami ochrony środowiska i urzędami statystycznymi, by zagwarantować niezbędną harmonizację i porównywalność w ocenie tendencji.</u></p>

Uzasadnienie

Jeżeli chodzi o wskaźniki środowiskowe, do przeprowadzenia wiarygodnych porównań niezbędne jest dokładne uzgodnienie podstawowych danych i operacji statystycznych. Konieczny jest udział zarówno władz lokalnych, jak i Europejskiej Agencji Środowiska i Eurostatu.

Poprawka 9

Wniosek Komisji Europejskiej, załącznik, punkt 91

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>Aby zwiększyć zrównoważony rozwój miast w UE, program ma zagwarantować, że do 2020r.:</p> <p>(c) większość miast w UE wdroży strategie polityczne na rzecz zrównoważonego planowania i projektowania obszarów miejskich.</p> <p>Wymaga to w szczególności:</p> <p>(a) określenia i uzgodnienia zestawu kryteriów umożliwiających ocenę efektów działalności środowiskowej miast, z uwzględnieniem skutków gospodarczych i społecznych.</p> <p>(b) dopilnowania, by miasta posiadały informacje o finansowaniu działań mających na celu poprawę zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich oraz dostęp do takiego finansowania.</p>	<p>Aby zwiększyć zrównoważony rozwój miast w UE, program ma zagwarantować, że do 2020 r.:</p> <p>(c) większość miast w UE wdroży strategie polityczne na rzecz zrównoważonego planowania i projektowania obszarów miejskich.</p> <p>Wymaga to w szczególności:</p> <p>(a) <u>w przypadku, gdy ogólne plany zagospodarowania przestrzennego miast muszą być opracowane wcześniej, zanim dostępne będą wskaźniki umożliwiający określenia i uzgodnienia zestawu kryteriów umożliwiających ocenę efektów działalności środowiskowej miast, rządy poszczególnych krajów powinny mieć tymczasową możliwość przeprowadzenia oceny wymogów ochrony środowiska, z uwzględnieniem skutków gospodarczych i społecznych oraz specyfiki historycznej i geograficznej, korzystając przy tym ze specjalistycznej wiedzy osób zawodowo zajmujących się zagadnieniami miast (np. urbanistów i architektów). Wskaźniki zrównoważonego rozwoju zostaną opracowane w ścisłej współpracy z władzami lokalnymi oraz z organami ochrony środowiska i urzędami statystycznymi, by zagwarantować niezbędną harmonizację i porównywalność w ocenie tendencji. Można dokonać wyjątku dla już istniejących planów.</u></p> <p>(b) dopilnowania, by miasta posiadały informacje o finansowaniu działań mających na celu poprawę zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich oraz dostęp do takiego finansowania.</p>

Uzasadnienie

Jeżeli chodzi o wskaźniki środowiskowe, do przeprowadzenia wiarygodnych porównań niezbędne jest dokładne uzgodnienie podstawowych danych i operacji statystycznych. Konieczny jest udział zarówno władz lokalnych, jak i Europejskiej Agencji Środowiska i Eurostatu.. Ponadto problem polega na tym, że wiele miast już po roku lub dwóch musi odnawiać swoje ogólne plany zagospodarowania przestrzennego, ze zrozumiałych powodów jeszcze przed ustaleniem wskaźników umożliwiających ocenę efektów działalności środowiskowej miast. Nie byłoby właściwe trzymanie się starych planów i ich przedłużanie. Dlatego proponujemy rozwiązać ten problem w sposób zakładający, że rządy poszczególnych krajów byłyby tymczasowo upoważnione do przeprowadzenia oceny wymogów ochrony środowiska, co pozwoliłoby uniknąć zahamowania harmonijnego i zrównoważonego rozwoju terytorialnego.

Poprawka 10

Wniosek Komisji Europejskiej, załącznik, punkt 100

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>Aby zwiększyć skuteczność działań unijnych mających na celu stawienie czoła wyzwaniom związanym z ochroną środowiska i klimatem na poziomie regionalnym i globalnym, program ma zagwarantować, że do 2020 r.:</p> <p>[...]</p> <p>Wymaga to w szczególności:</p> <p>(a) dążenia do przyjęcia celów zrównoważonego rozwoju, które: a) dotyczą priorytetowych obszarów zielonej, sprzyjającej włączeniu społecznemu gospodarki oraz szerszych celów zrównoważonego rozwoju, takich jak bezpieczeństwo energetyczne, zrównoważone wykorzystywanie wody, bezpieczeństwo żywieniowe, oceany i zrównoważona konsumpcja oraz produkcja, a także kwestii przekrojowych, takich jak sprawiedliwość, włączenie społeczne, godna praca, praworządność i dobre rządy; b) znajdują zastosowanie w uniwersalny sposób, obejmując wszystkie trzy obszary zrównoważonego rozwoju; c) podlegają ocenie oraz którym towarzyszą cele i wskaźniki, oraz d) są spójne wewnętrznie oraz spójne z ramami rozwoju po roku 2015, a także przyczyniają się do realizacji działań w dziedzinie klimatu;</p> <p>(b) dążenia do skuteczniejszej struktury ONZ ds. zrównoważonego rozwoju poprzez wspieranie UNEP zgodnie z wnioskami z Rio+20, jednocześnie nadal dążąc do podniesienia statusu UNEP, aby nadać mu status organizacji ONZ, a także wspierając ciągle działania mające na celu zwiększenie synergii między wielostronnymi umowami środowiskowymi;</p> <p>(c) zwiększenia oddziaływania różnych źródeł finansowania, w tym opodatkowania i mobilizacji krajowych zasobów, inwestycji prywatnych, nowych i innowacyjnych źródeł, a także tworzenia możliwości wykorzystania pomocy rozwojowej do zastosowania takich innych źródeł finansowania w ramach strategii finansowania rozwoju zrównoważonego ustanowionej w Rio, a także w ramach własnych strategii politycznych UE, w tym w ramach zobowiązań międzynarodowych dotyczących finansowania działań na rzecz przeciwdziałania zmianie klimatu i na rzecz różnorodności biologicznej;</p> <p>[...]</p>	<p>Aby zwiększyć skuteczność działań unijnych mających na celu stawienie czoła wyzwaniom związanym z ochroną środowiska i klimatem na poziomie regionalnym i globalnym, program ma zagwarantować, że do 2020 r.:</p> <p>[...]</p> <p>Wymaga to w szczególności:</p> <p>a) dążenia do przyjęcia celów zrównoważonego rozwoju, które: a) dotyczą priorytetowych obszarów zielonej, sprzyjającej włączeniu społecznemu gospodarki oraz szerszych celów zrównoważonego rozwoju, takich jak bezpieczeństwo energetyczne, zrównoważone wykorzystywanie wody, bezpieczeństwo żywieniowe, oceany i zrównoważona konsumpcja oraz produkcja, a także kwestii przekrojowych, takich jak sprawiedliwość, włączenie społeczne, godna praca, praworządność i dobre rządy; b) znajdują zastosowanie w uniwersalny sposób, obejmując wszystkie trzy obszary zrównoważonego rozwoju; c) podlegają ocenie oraz którym towarzyszą cele i wskaźniki, oraz d) są spójne wewnętrznie oraz spójne z ramami rozwoju po roku 2015, a także przyczyniają się do realizacji działań w dziedzinie klimatu;</p> <p>(b) dążenia do skuteczniejszej struktury ONZ ds. zrównoważonego rozwoju poprzez wspieranie UNEP zgodnie z wnioskami z Rio+20, jednocześnie nadal dążąc do podniesienia statusu UNEP, aby nadać mu status organizacji ONZ, a także wspierając ciągle działania mające na celu zwiększenie synergii między wielostronnymi umowami środowiskowymi;</p> <p>(c) <u>udostępnienia dodatkowych środków finansowych na szczególnie kosztowne działania związane z ochroną środowiska, które mają zostać zrealizowane do 2020 r. – zwłaszcza te służące poprawie stanu zdegradowanych ekosystemów dzięki zielonej infrastrukturze –</u> oraz zwiększenia oddziaływania różnych źródeł finansowania, w tym opodatkowania i mobilizacji krajowych zasobów, inwestycji prywatnych, nowych i innowacyjnych źródeł, a także tworzenia możliwości wykorzystania pomocy rozwojowej do zastosowania takich innych źródeł finansowania w ramach strategii finansowania rozwoju zrównoważonego ustanowionej w Rio, a także w ramach własnych strategii politycznych UE, w tym w ramach zobowiązań międzynarodowych dotyczących finansowania działań na rzecz przeciwdziałania zmianie klimatu i na rzecz różnorodności biologicznej;</p> <p>[...]</p>

Uzasadnienie

Mając na uwadze osiągnięcie celów w wyznaczonych terminach, warto zawrzeć odniesienie do udostępniania środków finansowych UE na szczególnie kosztowne działania związane z ochroną środowiska, które mają zostać zrealizowane do 2020 r. – takie jak np. poprawa stanu zdegradowanych ekosystemów dzięki zielonej infrastrukturze (m.in. zielonym mostom). Doświadczenia zgromadzone na poziomie państw członkowskich wskazują na brak środków finansowych na realizację tego celu. KR podkreśla w swojej opinii, że dla utrzymania wiarygodności polityki UE trzeba wytyczać realistyczne cele, oraz akcentuje konieczność zapewnienia odpowiedniego finansowania realizacji celów.

Bruksela, 30 maja 2013 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO
